

σιογραφικά γυάφεια—κι αύτό, φυσικά, δὲν πολυσύ-
φερνει στὸν τύπο μας.

*

ΓΙΑ νὰ μὴ μᾶς σωρρούσει τὸ 97, φταίει κάπως κι δύτος μας. 'Αντὶ θυτερ' ἀπὸ τὸν πόλεμο νὰ μᾶς ποῦνε πώς μὲ τὰ μέσα ποὺ εἰχαμείστηκαν ἀδύνατο νὰ τὰ βάλουμε μὲ τὴν Τουρκία καὶ νὰ νικήσουμε, ἀρχιγένειαν γὰρ μᾶς φουσκω-
νουν τὸ μυαλό μας μὲ προδοσίες καὶ νὰ μᾶς σαλιαρίζουν πώς δὲ μᾶς ἀφίσανε νὲ νικήσουμε κενοῖς ποὺ εἶχανε συ-
φέρει νὰ μὴ νικήσουμε καὶ πώς ἡ προδοσία μᾶς ἔφεγε καὶ τότε.

Κ' ἔτσι κακοσυνειδίσαμε νὰ βλέπουμε προδότες παντοῦ καὶ νὰ μὴ βλέπουμε τὸ μοναχὸ προδότη, ποὺ εἶναι δὲ ίδιος δὲ θαυμός μας, δημος δὲ μᾶς τὸν κατάντησε διπλωμάτης μας δὲ τύπος.

*

ΑΠΟ δύος τοὺς κομματικοὺς ἀρχηγοὺς καὶ μπαράχτα-
ρηδες δὲ μόνος ποὺ μῆλος φρόνιμος καὶ πατριωτικὰ γὰρ τὴν
νόστησεν δὲ κ. Στ. Δραγούμης—ἴσως γιατὶ δὲ βιάζεται ἡ
καὶ δὲ θέλει νὰ γίνει πρωθυπουργός. Οι ἄλλοι.. ὦ, οἱ
ἄλλοι! Καὶ τὶ δὲν εἴπανε, Θέ μου! 'Ενας μάλιστ' ἀπ'
αὐτούς, δὲ κ. Μακρομιχάλης, καταχάρηκε ποὺ ζεμπερόδε-
ψημε (!!!) μὲ τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα καὶ θὰ μπορέσουμε
πάλι, σὰν καλοὶ νοικοκυρέοι, νὰ κοιτάσουμε καὶ τὰ ἐσωτερικά
μας, δηλ. τὰ κομματικά μας.

Μετότοι νὰν τὸ χαρούμε πρέπει ποὺ ἀρχινήσαμε πιὰ
νὰ μπαίνουμε κάπως στὴν ούσια καὶ νὰ βλέπουμε δῆλοι μας
(καὶ στὸ «άλλοι μας» πάρινουμε καὶ τοὺς κομματικοὺς ἀρ-
χηγοὺς) πὼς περιστότερο ἀπὸ ἐξωτερικὸ ὑπάρχει ἐσωτε-
ρικὸ ζῆτημα καὶ πὼς τὸ δεύτερο κανονίζει τὸ πρώτο. Μά-
να ἐννοούμαστε, ἐσωτερικὸ ζῆτημα δὲ καθώς; τὸ παίρνουν
κενοῖς ποὺ λαχταρίνει νάρτακον δὲ πὼς δημος τὴν ἀρχή.
Ἐσωτερικὸ ζῆτημα, καθώς τὸ πείρνει δὲ λαός, ποὺ ζητεῖ
νὰ πέσουν πιὰ τὰ προσωπικὰ καθημάτα, νὰ πέψει τὸ πολι-
τικὸ ρεμπελίδι, νάνθεισε καινούρια πολιτικὴ ζωὴ στὸν τόπο
μας.

Οταν ἐμεῖς νοικοκυρευοῦμε, δὲνταν ἐμεῖς ἀρχινήσουμε
νὰ επεβόμαστε τὸν θαυμό μας, θάρχινήσουμε νὰ μᾶς λογα-
ριάζουμε καὶ νὰ μᾶς σέβουμε περσότερο καὶ οἱ δυνατοὶ τῆς

*

«ΠΟΥ μισεύεις, παιδάκι μου, πίες μου, ποὺ μισεύεις;»
Μ' αὐτὸν τὸν τίτλο λάθαμε τὴν περισσένη βδομάδα ἔνα
φυλλαδάκι ἀπὸ τὴν Σελονίκη. Κρύβει τόσες ἀλήθειες μέσα
στὶς λίγες σελίδες του τὸ φυλλαδάκι αὐτὸν γιὰ τὰ θνητά μας
ζητήματα, ποὺ θαρρέψει πὼς καὶ δέστηνε νὰ τὰ διαβά-
σουν κ' οἱ ἀναγνῶστες τοῦ Νουμᾶ. Γ' αὐτὸν ἀρχινήμεις καὶ
τὸ δημοσιεύσουμε ἀπὸ τὸ σημερινὸ ψύλλο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΟΙ ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Βγῆκε τελευταῖα καὶ ποντιέται 2 δρ. στὰ
γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ»

διᾶς των· οἱ μαρμαροφόρες "Άλπεις ἀπόμενα γρά-
φουντε στὸν οὐδαμὸ μαδν δμορφιδὲς γραμμή, δπον ξα-
νογεις τὸνειρο ποὺ ἀναβρέζει ἀπὸ τὸ φυλακισμένο
πλῆθος τῶν κομματικῶν ἀγαλμάτων")

(Σαναποροβίανε στὴ σιγαλιὰ ἡ Σειρηνούλα καὶ
δικονεῖσται ἡ καθάρια φωνὴ τῆς.)

Η ΣΕΙΡΗΝΗ ΥΔΑ. Είσαι μονυχη;

ΣΥΛΒΙΑ (μὲ κομμεῖη ἀναπνοή.) Ναί, περι-
μένω.

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ (πλησιάζεις.) "Εκλαψες;
ΣΥΛΒΙΑ. Ναί, λίγο.

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ (μὲ ἀπειρη γυνοπόνια.) Τούρρεις πὼς
τὸν δρόμο τὸν διαδέχεται τὸν πόλεμο τὴν καρ-

διά μου. (Στρυμώνεται ἐπάνω στὸν κορμὸ τῆς ρο-
δοδάφνης ποὺ εἶναι κοντά τῆς, σπασματικό, μὴ
μπορῶντας πιὰ τὰ βασικά της προσδο-
κίας.)

— Τώρα ἔρχεται, τώρα ἔρχεται. (Αφήνει
τὸν κορμὸ καὶ ξαναπιάνει στὸ δωμάτιο, σὰν πια
σμένη ἀπὸ τὴν τρυμάρα, μὲ τὰ κινήματα τοῦ ἀνθρώ-
που ποὺ γυρεύει διστόλο.)

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΜΠΕΑΤΑΣ (ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὶς

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΙΖΙΤΕΣ

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ

"Οσο δύσκολο είναι νὰ κρίνῃ κανεὶς ἔναν καλ-
λιτέχνη στὴν πρώτη του ἐκδήλωση, τόσο είναι καὶ
εύκολο μαζί, γιὰ τὸν ισχυρότερο λόγο, ποὺ δὲν
ὑπάρχει σ' αὐτὴν κατ' ἀνάγκην ἡ αντέληψη τῆς
πρωτεϊκότητας στὴν Τέχνη. Τὰ δριαὶ στὰ όποια κι-
νεῖται κι ἀναπνέει τὸ ἔργο τῆς πρώτης ἐποχῆς,
είναι χαραγμένα ἀπὸ τὴν αἰσθητικότητα ὡς ἐπὶ
τὸ πλεῖστον καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸ τὸν ψυχόρυπτο τῆς
νιότης, αἵτις ποὺ ὠφελοῦνται καὶ ζημιώνουν τὸν καλ-
λιτέχνη, ἀνάλογα μὲ τὴν ἰδιοτυχία του. Ήφε-
λονται γιατὶ τὸν κρατῶν κάμποτον καὶ ρόδο
δεμένα κάτου ἀπὸ τὴν επίδραση τῶν διδασκάλων καὶ τὸν
σώζονται ἐτοὺς ἀπὸ αναπόφευχτα νεανικά παραπατή-
ματα, καὶ τὸν ζημιώνουν δριαὶ μαζί, γιατὶ τοῦ
σκλαβώνουν τὴν βούληση καὶ τὸν αὐτοεργεία.

Γ' αὐτὸν δὲν μιὰ καλλιτεχνικὴ ίδιοσυγχοασία
είναι ξεχωριστή, θὰ μετουσιώσῃ γλήγωρα τὶς ἀναγ-
καὶς ἐπιδράσεις ποὺ ὑπέστη καὶ θὰ τὶς κάνῃ νὰ
θαυματουργήσουν σὲ κουνούρια ὀλότελη περιοχῆς
ἢ δὲ σχῆμα, θὰ πάθῃ ἀπὸ ἀσφυξία. Θεαμα αὐτὸν συχνό-
τατο ἀλλωστε καὶ θλιβερώτετο.

Τέτιες σκέψεις περίωνται τὸ νοῦ μου πάντοτε
σὲν ἐπισκεπτόμουν τὸ μουσικὸ έρμητη τοῦ κ. Μά-
ριου Βερβογλη, ποὺ ἔχει τὴν μορφὴν ἀκαδημαϊκοῦ τοσο-
πάνου δημος δὲνεις τὸν φαντάζεται ἔνχεις φίλος
γάλλος ζώγραφος κ' ίσως δηλ. χωλ. λόγο. Καὶ δι-
στασαι πάντοτε νὰ βιαστῶ νὰ πῶ τὴ γνώμη μου
γιὰ τὸ ἔργο του δημόσια, γιατὶ νὰ μὴν τύχη καὶ
τόνε βλαψώ ἀντὶ νὰ τεν ὠφελήσω, ἀφοῦ μελιστα
ἔχει καὶ τὴ μανία νὰ μὴν πασσούσαι τὴν ἔργασία
του, (ώς πότε ἐπὶ τέλους;) νὰ βροῦνται ἔτσι τούλα-
χιστού ευκαιρία νὰ τεν κουβεντικάσουν καὶ απλοὶ μηνὶ
μὲ μένα. "Ομως δηοτάσσομαι τὸν σκεπτικισμὸν

Τὸ εὔκαιρικό είναι μοναδικὴ πάντοτε δταν κανεὶς
βρίσκεται ἀξιανα μπροστά στὸ Ωρού, μπροστά
στὴν Δημιουργία. Μοῦ είναι ἀδιάφορο πότε δὲ Βάρ-
βογλης θὰ τυπώσῃ τὰ ἔργα του μον εἰν' ἀδιάφορο
κι ἀπὸ τὰ καψήρα ἀκόμη. "Εγώ ποθῷ νὰ γνωρίσω
αὐτοὺς κάτου κ' ἔναν ἄλλο μουσικὸ μαζί ἐντελῶς
διεφορετικὸν ἀπὸ τὸν Καλομοίρη, γιατὶ ἀν ἔμοια
ζαν, ἀν εἴται διδοὶ, τὸ πρεγμα δὲ θάχε μεγάλη ση-
μασία.

δ

"Οτι πρόκειται γιὰ κατιτὶ εύτυνείδητο, μπορεῖ

νὰ τὸ νοιώτη κανεὶς χμέσως δταν μαθῇ πὼς σύ-
χρονα σχεδ. ν μὲ τὸν Καλομοίρη, είναι δ πρώτος
ποὺ αἰσθανθηκε πὼς μέση στὸ θηταυρὸ τῶν δημοτι-
κῶν καὶ λαϊκῶν τραγουδιῶν μαζί — ἀνακάτεωμα βι-
ζαντινῆς κι ἀνατολικῆς μουσικῆς, ποὺ πρέπει νὰ
εξάπαντος τὴν πὼ γνήτως συγγένεια μὲ τὴ συ-
μένη γιὰ πάντα ςχαία μουσική, ἀφοῦ κ' ἔκεινη
γεννήθηκε μέση στὸ ίδιο περιβάλλον, κατου ἀπὸ
τὴν ίδιαν ἀτμόσφαιρα καὶ πάντα κάτου ἀπὸ τὸν
τρισιολογικοὺς νόμους, — σπαρταροῦν ἀσυνε-
δητα τὰ λείτητοικα ποὺ θὰ μίσθετοσαν ἔξαιρετα
οἱ Μπετόβεν καὶ οἱ Μουσόρκεν. Καὶ προτάγων
ποὺ καταλαβεῖ, κι δὲς μὴν τὸ πρεγματοποίησεν
έκδημα, πὼς τὸ δημοτικὸ μοτίβο δὲν πρέπει νὰ τὸ
μεταχειριστῇ καὶ είποντας τὸ στὸν ίδια του
μορφή, (δπως ἀνάλογα στὴν Ποίηση μας ἔκαναν δ
Κρυστάλλης, δ Παπαγιάννης μὲ τοὺς α' Αντίλαλούς
του) (δες τοὺς ξέχασε πια δὲ ίδιος, τὶ πειράζει;) κι δ
μαθητῆς καὶ τῶν διὸ αὐτῶν Ρήγας Γκόλφης μὲ πὰ
«Τραγούδια του τοῦ 'Απρίλη» (ποὺ στὰ χέρια του
δριαὶ στενεύεται καὶ πάντας τὸ μοτίβο, ἀντὶ νὰ συμβῇ
τὸ άντιθετο), ἀλλὰ πὼς πρέπει νὰ τὸ πλατύνῃ, νὰ
τὸ ξετυλίξῃ δσο τὸ δυνατό περισσότερο ώς ἔκει πὸν

*) "Αποοώ μὰ τὴν ἀλήθεια πὼς, ἔξιν ἀπὸ ἔνα ἔρθρο
τυπικὸ τῆς Σύνταξης τοῦ Νουμᾶ γιὰ τὸ εύσυνειδητο σύντο
βιβλίο τῶν στίχων, δὲ γράψτηται τίποτε ἄλλο. Λα ἔγκαινε
ἔως ἔνα τέτιο βιβλίο, δὲ φαντάζεται κανεὶς τὶ λόγος μπο-
ροῦσε νὰ γίνη. Δὲ λέω θέταν πὼς θάπρεπεν τὸν ἀνακλύ-
ψουν ἔξοφρης του ἀκόμα μιὰν ἄλλη μεγαλοφύτη,
ἔγινε τελευταῖα μ' ἔνα τέτιο παγερό, κομπασμένο καὶ
φλύαρο, ἀλλὰ νὰ δύσουν μιὰν ὀνήση στὸ βιβλίο, νὰ τὸ
κάμουν νὰ ζήσῃ, νὰ τὸ γλεντήσουν ἔστω καὶ πολεμώντας
το. "Ομως τὶ κάθισματι καὶ λέων | καὶ φούτεων νὰ ζεχάσω τὸ
σὸν καρδὸ ποὺ λείπων, τὶς σκλαβίκες καὶ φαρισαϊκὲς συνή-
θεις μας" μήπως ἔγινε λόγος γι' ἄλλη βιβλίο ἀσύγκριτα
ἀνωτερε; Τὶ λόγος ἔγινε τάχα γιὰ τὸ «Δωδεκάλογο τοῦ
γιὰ νὰ κοινωνιεῖσται; Δὲ φτάνει τὸ πέρασμά του σ' ἔνα
περιοδικό; Δὲ φτάνει γιὰ τὸ «Βεγιμώματα τῆς 'Ιττε-
ρίας ποὺ τυπώθηκαν στὸ Νουμᾶ, νὰ κινήσουν ἔνα θεριδ
ἐνδιαφέροντας καὶ μὲν θεριδότερη συζήτηση; "Επρεπε νὰ κα-
τεῖ δὲ Κάρμα Νιρβαμῆ αὐτοὺς κάτου νὰ μιλήσῃ γιὰ τὸ
«Ridi Pagliaccio» ποὺ μ' ἔργηκεν ἔχπληγτο σὰν τὸ διά-
βλος, γιὰ τὴν νευρωδική δυνειρή του καὶ τὸν τραγικὸ σχρ-
κασμό του καὶ γιὰ τὸ διάσιο θάγραφο ἀπὸ καρδὸ ἔν